

# SỰ KIẾN NỔI BẬT

vấn đề mới nảy sinh, tạo niềm tin, sự đoàn kết, thống nhất cao cho cán bộ, chiến sĩ trong toàn đơn vị./.

## Tài liệu tham khảo

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện đại hội toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb CTQG - Sự Thật, tập 1.

2. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 1, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự Thật.

3. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 7, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự Thật.

4. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 14, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự Thật.

## VẬN DỤNG SÁNG TẠO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ PHÁT TRIỂN CON NGƯỜI TOÀN DIỆN TRONG QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG CON NGƯỜI MỚI Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

Trung úy Vũ Ngọc Anh

Trường Sĩ quan Lục quân 2 (Đại học Nguyễn Huệ)

**Tóm tắt:** Sinh thời chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định con người là vốn quý nhất, là động lực chủ yếu cho sự tồn tại và phát triển của đất nước. Phát triển toàn diện phẩm chất, năng lực của con người là cơ sở, là điều kiện quan trọng nhất để phát triển nguồn lực con người. Do đó, trong chiến lược con người, trong việc phát triển con người mới, trước hết phải chú trọng đến phát triển các phẩm chất, năng lực cụ thể như: sức khỏe, trí tuệ, đạo đức, lý tưởng chính trị, khả năng thẩm mỹ, năng lực sáng tạo... của mỗi cá nhân, của mỗi người dân. Trên cơ sở nhận thức đó, đồng thời căn cứ vào tình hình nhiệm vụ của cách mạng nước ta và xu thế phát triển của thời đại cũng như từ những vấn đề đặt ra qua thực tiễn phát triển của con người theo quan điểm toàn diện của Hồ Chí Minh ở Việt Nam hiện nay, cần xác định một số định hướng cơ bản cho việc vận dụng và phát huy tư tưởng Hồ Chí Minh về phát triển con người toàn diện vào sự nghiệp xây dựng con người mới ở nước ta hiện nay.

**Từ khóa:** Con người; chủ nghĩa xã hội; nguồn lực; tư tưởng Hồ Chí Minh

## Mở đầu:

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng dạy: “Mỗi một người dân yếu ớt, tức là cả nước yếu ớt, mỗi một người dân mạnh khỏe tức là cả nước mạnh khỏe”<sup>1</sup>. Do đó tạo môi trường thuận lợi để con người Việt Nam có cơ hội cải thiện và không ngừng nâng cao mọi mặt đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân là giải pháp hết sức quan trọng để phát triển con người mới ở nước ta hiện nay.

Muốn thực hiện giải pháp này đòi hỏi chúng ta phải giải quyết hàng loạt vấn đề về kinh tế, văn hóa, giáo dục, thể dục thể thao, xóa đói giảm nghèo, cải cách chế độ tiền lương, công ích y tế, chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân. Đó là những vấn đề lớn, khó khăn và phức tạp song nhất thiết phải làm thật tốt để xây dựng nền móng cho sự phát triển toàn diện của con người Việt Nam trong thời đại mới.

<sup>1</sup> Hồ Chí Minh *Toàn tập*, tập 4, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia-Sự Thật, Hà Nội, 2011, tr.241

## Nội dung:

*Thứ nhất; Kết hợp chặt chẽ giữa dạy “chữ”, dạy “nghề” với dạy “người” trong giáo dục, đào tạo*

Nghiên cứu quy luật hình thành và phát triển con người mới ở nước ta trong hệ thống tư tưởng của Người chúng ta thấy rõ vai trò vô cùng to lớn của giáo dục, đào tạo, đây là nhân tố cơ bản, tác động mạnh mẽ và có hiệu quả nhất đến sự hình thành và phát triển các phẩm chất, năng lực của con người toàn diện Việt Nam. Nó thể hiện sâu sắc tính chủ động của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta trong sự nghiệp “trồng người”, bồi dưỡng các thế hệ cách mạng cho dân tộc Việt Nam. Có thể nói rằng, con người vừa là khởi nguyên, vừa là điểm kết thúc đồng thời lại là yếu tố trung tâm quyết định mọi quá trình xã hội, còn giáo dục đào tạo là công cụ cơ bản và trực tiếp nhất để hình thành nên các phẩm chất, năng lực con người. Nhờ vậy, trên lĩnh vực trọng yếu này của đất nước, chúng ta đã đạt được những thành tựu to lớn, phẩm chất, năng lực mọi mặt của con người Việt Nam có sự biến đổi ngày càng tốt đẹp hơn.

Để làm tốt vấn đề này, chúng ta cần nhanh chóng xây dựng cho được một chương trình và nội dung chuẩn quốc gia cho từng môn học, ở từng cấp học trên cơ sở cập nhật những tri thức của khoa học hiện đại, cách thức đào tạo tiên tiến theo phương châm “đi tắt, đón đầu”. Chừng nào chưa thực hiện được điều này thì chưa thể nói đến việc nâng cao chất lượng, bảo đảm trật tự kỷ cương trong giáo dục đào tạo và nền giáo dục nước nhà khó thoát khỏi tụt hậu so với các nước trong khu vực và trên thế giới. Theo chúng tôi, để có một chương trình, nội dung giáo dục, đào tạo hiện đại, phù hợp, nhằm tạo ra nguồn nhân lực có chất lượng cao cần phải kết hợp chặt chẽ và giải quyết đúng đắn, khoa học mối quan hệ

giữa dạy chữ, dạy nghề, dạy người. Để hiện thực hóa việc đào tạo, phát triển con người toàn diện trong chiến lược con người ở nước ta hiện nay, cần phải tập trung các nguồn lực để phát triển mạnh sự nghiệp giáo dục, đào tạo, giải quyết tốt hơn nữa mối quan hệ giữa dạy “chữ”, dạy “nghề” với dạy “người”. Có thể nói, đây là biện pháp chủ yếu và có hiệu quả nhất để đào tạo cho đất nước một nguồn nhân lực mới với chất lượng cao, đủ sức đưa dân tộc Việt Nam vững bước tiến vào thế kỷ XXI.

*Thứ hai, Đổi mới quan điểm đánh giá và tiêu chuẩn tuyển chọn, sắp xếp đội ngũ cán bộ, công chức và lực lượng lao động của xã hội*

Sự nỗ lực và tích cực phấn đấu vươn lên về mọi mặt của con người phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố cả chủ quan lẫn khách quan, trong đó việc nhìn nhận đánh giá đúng đắn của xã hội đối với trình độ, phẩm chất, năng lực của mỗi người để cân nhắc, bố trí, sắp xếp họ vào những vị trí xã hội và công việc phù hợp là vấn đề có ý nghĩa cực kỳ quan trọng. Thực tiễn cho thấy, để tránh sự chủ quan, tùy tiện trong việc nhìn nhận đánh giá con người, các giai cấp, các thể chế chính trị - xã hội ở các giai đoạn lịch sử khác nhau đều hết sức quan tâm đến việc xây dựng những tiêu chí, chuẩn mực phù hợp, làm cơ sở cho sự đánh giá một cách khách quan, đúng đắn sự phát triển mọi mặt của các cá nhân, qua đó sử dụng tài năng, đức độ của họ một cách có hiệu quả nhất, phục vụ cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Đánh giá kết quả phấn đấu rèn luyện về mọi mặt cũng như khả năng, năng lực của mỗi con người, mỗi cá nhân là vấn đề hết sức quan trọng, nhưng lại rất khó khăn. Nếu đánh giá chính xác quá trình phấn đấu vươn lên về mọi mặt và những phẩm chất, năng lực thực sự của mỗi cá nhân sẽ có tác dụng tích cực thúc đẩy họ không ngừng trau

# SỰ KIỆN NỔI BẬT

dồi và nâng cao đạo đức, tài năng, hoàn thiện nhân cách, đóng góp có hiệu quả vào sự phát triển của đất nước. Ngược lại, khi xem xét, đánh giá kết quả học tập, công tác, rèn luyện, tu dưỡng của mỗi thành viên trong cộng đồng mà thiếu khách quan, không chính xác thường ảnh hưởng tiêu cực đến nhận thức và hành động của họ, làm giảm sút ý chí phấn đấu, nghị lực vươn lên trong cuộc sống của mỗi con người. Để đổi mới quan điểm đánh giá sự phát triển con người, trước hết cần tuân thủ và thực hiện tốt những nguyên tắc: lịch sử - cụ thể; khách quan, toàn diện và phát triển. Đây là vấn đề quan trọng hàng đầu, bảo đảm việc đánh giá sự phát triển của con người một cách khoa học, đúng đắn, xem xét, đánh giá trình độ phát triển về mọi mặt của con người Việt Nam trong giai đoạn cách mạng mới là một đòi hỏi bức thiết, mang tính tất yếu khách quan.

*Thứ ba, Tạo môi trường thuận lợi để con người Việt Nam có cơ hội nâng cao đời sống vật chất, tinh thần, phát triển toàn diện phẩm chất, năng lực của bản thân.*

Xây dựng môi trường tự nhiên, xã hội và nhân văn tốt đẹp cho sự phát triển của con người là vấn đề lớn mà hiện nay cả nhân loại đều hết sức quan tâm. Đối với Việt Nam, quá trình đổi mới nói chung và công nghiệp hóa, hiện đại hóa nói riêng cũng nhằm mục đích làm thay đổi điều kiện xã hội, xây dựng môi trường thuận lợi cho con người mới Việt Nam hình thành và phát triển.

Quá trình này thể hiện tính tích cực, chủ động, tự giác của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta trong việc tạo ra những điều kiện và phương tiện vật chất, tinh thần để phát triển mọi mặt con người Việt Nam trong giai đoạn cách mạng mới. Bởi lẽ con người mới chỉ có thể hình thành và phát triển trong những điều kiện vật chất và tinh thần nhất định cùng với sự quan tâm, tạo

điều kiện về mọi mặt của toàn xã hội. Nếu không thấy được tất yếu khách quan đó, không thấy được mối quan hệ và tác động qua lại giữa các yếu tố chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa với sự ra đời và phát triển của con người mới ở nước ta hiện nay thì mọi cố gắng của chúng ta trong sự nghiệp trọng đại này sẽ khó tránh khỏi sự không tương hoặc chỉ có giá trị trên lý thuyết còn trong thực tế thì không bao giờ thực hiện được. Kinh tế tác động đến đời sống của con người trên cả hai bình diện vật chất và tinh thần. Nếu như trước đây nó chỉ tạo ra những vật phẩm đảm bảo sự sinh tồn, duy trì sự sống của con người, thỏa mãn nhu cầu về ăn, mặc ở, đi lại cho con người thì ngày nay những sản phẩm của nền kinh tế hiện đại còn trực tiếp góp phần nâng cao đời sống tinh thần của con người, làm phong phú thêm giá trị nhân văn, nhân bản của con người.

*Thứ tư, Tiếp tục đẩy mạnh việc thực hiện chương trình xóa đói giảm nghèo, phát triển môi trường văn hóa-xã hội; mở rộng mạng lưới y tế, chăm sóc và bảo vệ tốt hơn sức khỏe của các tầng lớp nhân dân.*

Ở Việt Nam, từ rất sớm, Đảng cộng sản và Nhà nước đã hết sức chú trọng giải quyết vấn đề này. Từ năm 1998 công tác xóa đói giảm nghèo đã trở thành một chương trình quốc gia, được cả xã hội quan tâm. Thực hiện trợ cấp xã hội đối với những người có hoàn cảnh khó khăn đặc biệt không thể tự lao động, không có người bảo trợ, nuôi dưỡng. Tính nhân văn của con người phụ thuộc rất nhiều vào khả năng tiếp thu, chuyển hóa những tri thức, những giá trị tốt đẹp của văn hóa dân tộc và nhân loại ở mỗi con người. Văn hóa là thước đo trình độ phát triển con người, biểu hiện qua thái độ, hành vi ứng xử của con người với tự nhiên, xã hội và đồng loại. Những kiến thức văn hóa đến với con người thông qua hệ thống giáo dục từ gia đình, nhà trường và

xã hội cũng như sự tự học hỏi, của mỗi cá nhân. Để có lý tưởng, quan điểm sống tích cực, tình cảm, đạo đức trong sáng, trí tuệ minh mẫn, sức khỏe dồi dào, ... nhưng giá trị văn hóa giàu tính nhân bản nhất - con người phải được giáo dục, đào tạo đúng đắn, khoa học và phải được sống trong một môi trường xã hội giàu tính nhân văn. Vì vậy, phát triển văn hóa, giáo dục, xây dựng môi trường văn hóa - xã hội tốt đẹp là phương sách hữu hiệu, góp phần quyết định cho sự phát triển mọi mặt của con người, nâng cao chất lượng cuộc sống của người Việt Nam hiện nay.

Thể lực, sức khỏe là nền tảng cơ bản cho sự phát triển mọi mặt của con người. Công tác y tế có vai trò rất quan trọng trong sự nghiệp chăm sóc và nâng cao sức khỏe cho người dân. Vì vậy, ở bất cứ giai đoạn phát triển nào của đất nước, Đảng và Nhà nước cũng hết sức quan tâm đến vấn đề này. Những thành tựu của ngành y tế trong những năm đổi mới đã được các tầng lớp nhân dân ghi nhận và hoan nghênh. Song, bản thân ngành y tế cũng thấy được những hạn chế thiếu sót không nhỏ của mình và đã cố gắng tìm biện pháp khắc phục. Trên tinh thần: tất cả vì sức khỏe của nhân dân, bảo vệ chăm sóc tốt hơn sức khỏe của người Việt Nam trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, ngành y tế cần phải nâng cao chất lượng phòng, chống dịch, khám chữa bệnh, chăm sóc sức khỏe ban đầu, thực hiện tốt hơn nữa việc bảo vệ, chăm sóc sức khỏe bà mẹ, trẻ em, người cao tuổi, người bị dị tật. Nâng cao kiến thức về bảo vệ sức khỏe, khả năng tự chăm sóc sức khỏe của bản thân, gia đình và cộng đồng.

Cùng cố và nâng cấp mạng lưới y tế cơ sở nhất là bệnh viện tuyến huyện. Từng bước

hiện đại hóa trang, thiết bị y tế, ứng dụng công nghệ hiện đại trong khám, chữa bệnh. Kết hợp tốt hơn nữa phương pháp Đông y và Tây y trong việc khám và chữa bệnh cho nhân dân. Ngành y tế cần nghiên cứu và đổi mới cơ chế, chính sách viện phí, bảo hiểm y tế và có chính sách trợ giúp khám chữa bệnh cho người nghèo, bảo đảm mọi người dân đều được khám, chữa bệnh khi đau ốm. Đề cao ý thức thực hiện tốt lời dạy “Lương y phải như từ mẫu” của Hồ Chí Minh.

**Kết luận:** Trong tư tưởng Hồ Chí Minh “trồng người” là một chiến lược vừa cơ bản, lâu dài, vừa là quốc sách hàng đầu của Đảng và Nhà nước ta. Người nhiều lần khẳng định sự cần thiết phải hợp chặt chẽ giữa dạy “chữ”, dạy “nghề” với dạy “người” trong giáo dục, coi trọng công tác đào tạo sắp xếp đội ngũ cán bộ, công chức và lực lượng lao động của xã hội, cần tạo môi trường thuận lợi để con người Việt Nam có cơ hội nâng cao đời sống vật chất, tinh thần, phát triển toàn diện phẩm chất, năng lực của bản thân, phát triển môi trường văn hóa-xã hội; Mở rộng mạng lưới y tế, chăm sóc và bảo vệ tốt hơn sức khỏe của các tầng lớp nhân dân. Đó là những yếu tố để xây dựng con người mới xã hội xã hội chủ nghĩa vừa có phẩm chất, vừa có năng lực; những công dân tốt, những cán bộ tốt, sẽ thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng một nước Việt Nam mới.

#### Tài liệu tham khảo

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021.
2. Hồ Chí Minh *Toàn tập*, tập 4, Nxb CTQG, Hà Nội, 2011
3. “Một số vấn đề xây dựng ngành y tế phát triển ở Việt Nam”, Nxb Y học, Hà Nội, 1998.